

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΚΜ κ. ΣΑΚΗ ΤΖΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΤΟ ΤΕΕ/ΤΚΜ ΚΑΙ Ο Σ.Α.Ν.Η. με θέμα
«ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ»
ΒΕΡΟΙΑ 19.6.2004**

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας / Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας χαιρετίζει τη σημερινή ημερίδα της οποίας είναι ο κύριος διοργανωτής.

Η ημερίδα αυτή εντάσσεται σε μια σειρά παρόμοιων εκδηλώσεων για τη χωροταξία και την ανάπτυξη, τις οποίες κατά συστηματικό τρόπο διοργανώνει το ΤΕΕ/ΤΚΜ στους νομούς της Περιφέρειας. Η πρώτη από τις ημερίδες αυτές έγινε στο νομό Χαλκιδικής και ακολουθεί η σημερινή στο νομό Ημαθίας.

Οι ημερίδες διοργανώνονται με την πεποίθηση ότι μπαίνουμε πλέον -ίσως αργά αλλά πιο σταθερά από παλαιότερα- σε μια εποχή σχεδιασμένης ανάπτυξης με νέα θεσμικά εργαλεία.

Η Πολιτεία με την ολοκλήρωση των Χωροταξικών Σχεδιασμών (Εθνικό ή Περιφερειακό) ολοκληρώνει με ένα βασικό κύκλο σχεδιασμού, ο οποίος εκκρεμούσε για μια δεκαετία αλλά θα επαναφέρει άμεσα την κουβέντα για την προχειρότητα που αυτός συντάχθηκε. Αυτό το λέω στηριζόμενος στην διαπίστωση ότι όλα αυτά έγιναν βιαστικά, χωρίς καταγραφή των σημερινών δεδομένων και δυνατοτήτων αλλά το πιο λυπηρό χωρίς στόχους και εργαλεία ανάπτυξης. Ενδεικτικά αναφέρω ότι στον Εθνικό σχεδιασμό τα Βόρεια σύνορα της Ελλάδας φτάνουν πιο κάτω από την Λαμία, αφού μέχρι εκεί έγινε σχεδιασμός. Παρόλα αυτά οι τοπικές κοινωνίες και οι περιφερειακές διοικήσεις πρέπει πλέον να εξειδικεύσουν το σχεδιασμό αυτό σε επίπεδο νομού και Ο.Τ.Α. με Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια και άλλες μορφές οργανωμένης παρέμβασης που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο.

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης θα προσφέρουν τα χρηματοδοτικά εκείνα εργαλεία που θα επιτρέψουν την υλοποίηση του σχεδιασμού, τα μικρά και μεγάλα έργα που θα περιλαμβάνει. Ήδη στην ΚΜ ξεκίνησαν οι διαδικασίες για 35 περίπου ΓΠΣ ή ΣΧΟΑΑΠ, το πρόβλημα είναι τότε θα τελειώσουν. Τίποτα δεν μπορεί να υλοποιηθεί αυτόματα. Απαιτείται μεγάλη προσπάθεια προσαρμογής της δράσης όλων μας, φορέων, δημοσίων υπηρεσιών, ιδιωτών και επιχειρήσεων.

Απαιτείται συντονισμός, διοίκηση με φαντασία και αποτελεσματικότητα, επιχειρηματικό πνεύμα.

Οι μηχανικοί της Περιφέρειας έχουν κρίσιμο ρόλο να διαδραματίσουν στην αναπτυξιακή αυτή πορεία. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ είναι εδώ για να τους στηρίξει και να παίξει το θεσμικό του ρόλο ως συμβούλου της Πολιτείας.

Θέλω να τονίσω ιδιαίτερα ότι η ανάπτυξη θα πρέπει να είναι «βιώσιμη», να μην πάρει επιθετικές μορφές απέναντι στο περιβάλλον και την πολιτιστική μας κληρονομιά. Αυτό είναι θεσμικός όρος όλου του χωροταξικού μας σχεδιασμού και της πολιτείας, αλλά και υποχρέωση όλων προς τα παιδιά μας και τις γενιές που έρχονται.

Βασικές αρχές της χωροταξίας είναι η ποιότητα ζωής και η βιώσιμη ανάπτυξη μέσα από την προσαρμογή των αναπτυξιακών τάσεων στις ιδιαίτερες συνθήκες, που ισχύουν για κάθε περιοχή. Καλείται λοιπόν να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη κάθε ανθρωπογενούς δραστηριότητας, που σχετίζεται με τις χρήσεις γης και την παραγωγική διαδικασία. Με το εργαλείο λοιπόν αυτό μπορούμε να εξειδικεύσουμε κάθε σχεδιασμό, με βάση κριτήρια και στόχους, που θα απορρέουν από το σεβασμό της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της κάθε περιοχής, με προσανατολισμό την ανάδειξη του ιδιαίτερου χαρακτήρα της και την ενίσχυση των δεσμών του πληθυσμού με το φυσικό κεφάλαιο.

Ο «εξωτερικός» παράγων δεν πρέπει να παραγνωρίζεται. Η «παγκοσμιοποίηση» είναι πλέον μια πραγματικότητα και η Περιφέρεια και όλοι οι νομοί της ήδη αισθάνονται την πίεση από τις θετικές και αρνητικές επιπτώσεις της.

Η πίεση αυτή θα ενταθεί στο μέλλον, οι αγορές θα ανοίξουν ακόμα περισσότερο, τα σύνορα κάποια στιγμή θα καταρτηθούν και στη Βαλκανική. Πρέπει λοιπόν να είμαστε προετοιμασμένοι να προασπίσουμε τα συμφέροντά μας και να εξασφαλίσουμε την ανάπτυξή μας με σχεδιασμένο τρόπο.

Χαρακτηριστικό του νομού Ημαθίας είναι η ύπαρξη σοβαρών αντιθέσεων και αντιδιαμετρικά διαφορετικών καταστάσεων και προβλημάτων ανάμεσα στις αναπτυγμένες ζώνες του νομού και την υπόλοιπη ορεινή και ημιορεινή ζώνη. Τα προβλήματα εστιάζονται στην υποβάθμιση των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων εξαιτίας της έλλειψης κάθε μορφής προστασίας και στις έντονες συγκρούσεις χρήσεων γης. Προσθέτοντας και την έλλειψη υποδομών η οποία επιφέρει κατά περιόδους καταστρατήγηση των κανόνων προστασίας του περιβάλλοντος άρα και της ποιότητας ζωής των κατοίκων καταλαβαίνουμε την ανάγκη της οργάνωσης όλων των βασικών συνθηκών διαβίωσης. Η οργάνωση αυτή όμως θέλει κανόνες και θεσμούς αλλά και τήρησή τους. Για αυτό λοιπόν πρέπει να υπάρξουν από τους αρμόδιους φορείς, εργαλεία ελέγχου της λειτουργίας και συντήρησης όλων των υποδομών. Δεν μπορεί να λειτουργήσει κανένα μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης εάν δεν υπάρχουν μηχανισμοί ελέγχου της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, διαχείρισης των υγρών αποβλήτων και της λειτουργίας των βιολογικών καθαρισμών, διαχείρισης της δόμησης και γενικά διαχείρισης των στόχων της ανάπτυξης.

Με τέτοια εργαλεία το εξαιρετικό αισθητικά φυσικό περιβάλλον, σε συνδυασμό με την ιδιαίτερη πολιτιστική φυσιογνωμία και το έντονο αρχιτεκτονικό και πολεοδομικό παραδοσιακό χρώμα του Νομού, επιβάλουν μία στρατηγική ανάπτυξης. Αυτή δεν πρέπει να είναι μονοδιάστατα προσανατολισμένη, αλλά να χαρακτηρίζεται από πολλαπλότητα στόχων, που σίγουρα χρειάζονται την ενημέρωση και την προετοιμασία του ενεργού πληθυσμού στις νέες συνθήκες οργάνωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων, που μαζί με την ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας των οικισμών και την βελτίωση των υποδομών θα συγκρατήσουν την επιβάρυνση του περιβάλλοντος μέσα από μια ορθολογική ανάπτυξη.

Στην ημερίδα λοιπόν επιβάλλεται να αναζητήσουμε αυτούς τους στόχους, που θα δημιουργήσουν τα μοντέλα χωρικής ανασύνταξης χρήσεων και μορφών κάλυψης της γης, που να αναχαιτίζουν την πορεία «σάρωσης» και αφανισμού της έως τώρα και για ότι απέμεινε, κοινωνικής, πολιτισμικής, γεωγραφικής και φυσικής ποικιλότητας. Η δασική και η γεωργική γη υποχωρούν κάτω από το βάρος, τις πιέσεις και την συναίνεση συχνά των τοπικών κοινωνιών. Υπάρχουν άραγε τρόποι ταύτισης ή συμπόρευσης των συμφερόντων της ανάπτυξης με τις επιδιώξεις προστασίας του ευρύτερου χώρου; Πώς θα εξασφαλιστεί η ισόρροπη κατανομή ανθρώπων και ανθρωπογενών επιδράσεων και πώς θα θεραπευτεί το έλλειμμα βασικών υποδομών;